

er nemlig umiskjendeligt, at i de sidste 10—20 Aar har den saakaldte Kvindesag taget en hel ny Bending, ikke alene her i Landet, men i hele Europa, i hele den civiliserede Verden. For 10—20 Aar siden var der kun et Par Gjærninger, hvortil man anvendte Kvinder udenfor den, hvortil de af Naturen synes fornemmeligt at være bestemte, nemlig den at sørge for Slægtens Førnelse og Opdragelse. Altsaa udenfor denne naturlige Gjærning, som ligger for Kvinden, anvendte man dem for 10—20 Aar siden kun til et Par enkelte Gjærninger, den ene, som nylig blev nævnt af det Medlem, der sidst havde Ordet, den anden, som ogsaa er bleven nævnt her under Debatten, nemlig som Kunstnerinder i forskjellige Retninger, navnlig som Skuespillerinder. Nu er Forholdet et helt andet. Det er sagt her flere Gange, at Lærevirksomheden for en væsentlig Del er gaaet over i Kvindens Hænder, og med Ret, thi den minutiøse Omhyggelighed, som udfordres for at indprente Børnene det enkelte Stykke af Lærdommen fra Fødsel af, før man gaar over til det næste, har Kvinden, som det har viist sig andelsføds, f. Ex. i Nordamerika, det bedste Raad til. Altsaa, det er med fuldkommen Ret, at Kvinden har kastet sig over denne Gjærning. Der er jo heller ingen Tvivl om, at Kvinden vil kunne egne sig til mangfoldig anden Livsgjærning, hvortil man hidtil har brugt Mænd, og naar man dertil ser hen til, hvorledes de statistiske Forhold udvikle sig mellem Mænd og Kvinder og derhos til den Lyst, der er hos Mændene til at vedblive at være Hebersvend, tror jeg nok, det efterhaanden endogaa bliver nødvendigt for Kvinden at kaste sig ind paa flere og flere Livsgjærninger. Vi vide jo saaledes, at i Danmark er der for Diebliffet 24,000 flere Kvinder end Mænd; det vil ikke sige saa lidt i en lille Stat. Efterhaanden er det muligt, at man ogsaa ser Kvinden kaste sig ind paa Theologien (Th. Nielsen: Prædike!). Prædike maa Kvinden ganske vist ikke. Allerede Paulus siger, at Kvinden skal tie i Kirken. Det er ganske rigtig; men til den Gjærning i Kirken derimod, som udføres af Skolelæreren, Kirkesangergjærningen, vil Kvinden være fortrinlig egnet. Derhos er der ikke Tvivl om, at Kvinden er egnet til Lægevirksomheden. Det vil ikke være længe, inden vi faae kvindelige medicinske Kandidater. Jeg tror ikke, den Tid er fjern, da man kan faae at se Kvinder her i Nagsdagen. Vel er der i vor national-økonomiske Samfund

ikke saa, som sværme for Stuart Mill, en efter min Mening søbladen Forfatter, men som er i Mode, og hvis Opgave det er, at Kvinden skal have politiske Rettigheder. Jeg ser ogsaa idag i Bladene, at i en enkelt Stat i Nordamerika opfordrer man til nu ogsaa at indføre Kvinden i de parlamentariske Forsamlinger. — Men jeg tror ikke, det vil være godt, skjøndt rigtignok en af vore Forfattere, Johan Ludvig Heiberg, lader en af sine Heltinder, jeg tror det er i Valgerba, sige, at Politiken ganske vist maa være en kvindelig Sysel, thi den besaar mere i at snakke end i at handle (Hør!). Jeg tror nu slet ikke, at Manden har Ret, eller at hans Heltinde har Ret; han faae maaske lidt stærkt paa Sagen, men Noget kan der dog muligvis være i Tanken. Men hvorom Alting er, er det givet, at efterhaanden vil det nu stille sig saaledes, at man ofte vil kunne sige, at Kvinden selv medbringer i Ægteskabet dels en selvverhvervet Formue, dels en Fond af Erhvervsdygtighed, som er skiftet til at holde Familien oppe, og at det derfor bliver en Uretferdighed, naar man indrømmer Manden en almindelig Dispositionsret over Alt, hvad der indkommer i Boet, det være sig ved Kvindens Erhverv eller ved, hvad der paa anden Maade kan komme Boet tilgode. Nu tror jeg, at det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) gaar noget vidt, naar han foreslaar, at der skal indføres en Samdisposition, saaledes at Manden og Konen skulle være enige om enhver Disposition, der træffes i Ægteskabet. Jeg tror ikke, det vil være muligt at opnaa denne Enighed. Det vil omtrent være — tror jeg — en lignende Tilstand, der vil fremkomme mellem Manden og Konen som den, der for Diebliffet hersker mellem Folkethinget og Landsthinget. De ville ganske vist i mange Tilfælde trække til forskjellige Sider, og der vil mangle det medierende, afgjørende Element. Derfor tror jeg ikke, at denne Ret til at disponere paa een Gang, som forudsætter en meget stor Sympathi, hvis den skal kunne gaa, vilde være heldig. Det er et helt idealt Forhold, og det er vel sagtens saaledes i de fleste Ægteskaber; men at foreskrive, at det skal være saaledes, dertil tror jeg ikke, at jeg turde driste mig. Hvad nu selve det foreliggende Lovforslag angaar, tror jeg rigtignok, at det trænger til at giennemføres. Det kan jo ikke være Andet, og jeg tror heller ikke, at den hittede Forslagsstiller gjør Fordring paa at have frembragt et fuldfæ-